

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

23 januari 2008

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de heren John Vrancken, Christian Verougstraete,
Herman De Reuse, Frank Creyelman, Erik Tack en Felix Strackx –**

betreffende de regionalisering van de vennootschapsbelasting

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De vennootschapsbelasting is voor een land of een regio het instrument bij uitstek om uitvoering te geven aan het door het land of de regio gevoerde economische beleid. Een coherent economisch beleid is determinerend voor de welvaart van een land of een regio, en de economie is dus absoluut gediend met beleidsondersteunende maatregelen. De enige beleidsondersteunende maatregelen die in de praktijk mogelijk zijn, zijn fiscale maatregelen en subsidies (het monetaire beleid is verschoven naar het Europese niveau door de invoering van de euro).

Momenteel is de vennootschapsbelasting volledig federaal. Vlaanderen en Wallonië verschillen echter grondig wat hun economische visie en hun economische beleid betreft. Vlaanderen vindt bijvoorbeeld arbeidsflexibiliteit heel belangrijk, terwijl Wallonië vooral de werknemer in bescherming wil nemen. Wegens die verschillen is het wenselijk dat de fiscale stimuli ter ondersteuning van het beleid niet eenvormig op federaal niveau worden bepaald, maar dat ze worden afgestemd op de eigen behoeften en de prioriteiten van de verschillende regio's. Zo kunnen de verschillende regio's nu eens echt de vruchten van hun economische beleid plukken. Een volledige regionalisering van de vennootschapsbelasting, alsmede de inning ervan, is daartoe het enige aanbevelenswaardige middel.

In Vlaanderen is er een groot draagvlak voor een regionalisering van de vennootschapsbelasting. In juni 2007 bleek uit de driemaandelijks leden-enquête van UNIZO dat driekwart van de zelfstandige ondernemers er voorstander van is om Vlaanderen meer sociaaleconomische en fiscale bevoegdheden te geven. Uit een enquête van de krant De Tijd van 15 september 2007 bleek dat 90% van de ondervraagde Vlaamse bedrijfsleiders van oordeel was dat Vlaanderen een eigen economisch beleid en een eigen werkgelegenheidsbeleid moet kunnen voeren. Van de ondervraagden noemde zelfs 43% zich voorstander van een onafhankelijk Vlaanderen.

Ook in de zogenaamde 'Convergentienota' van premier Guy Verhofstadt betreffende de hervorming van de instellingen wordt melding gemaakt van een zekere vorm van regionalisering, zij het slechts heel beperkt. Premier Verhofstadt heeft het in zijn nota enkel over

het "toekennen van de beslissingsbevoegdheid in de vennootschapsbelasting aan de deelstaten". Hij gaat uit van het model 'federaal tarief + opcentiemen voor de deelstaten'. Dat model gaat echter niet ver genoeg. Economische stimuli via een fiscaliteit, afgestemd op het beleid, kunnen pas ten volle tot hun recht komen indien de vennootschapsbelasting in haar totaliteit wordt overgeheveld naar de deelstaten.

Bovendien is ook Vlaams minister-president Kris Peeters van oordeel dat "we grondig moeten nadenken over het economisch instrument 'par excellence': de belastingen, en in het bijzonder de vennootschapsbelasting." De minister-president is er tevens van overtuigd dat het economische beleid van Vlaanderen nog efficiënter en coherenter kan zijn als er meer kan worden gedaan voor ondernemingen via de fiscaliteit en dus via een verlaging van de vennootschapsbelasting. (De Tijd, 12 januari 2008). De minister-president verwoordde zijn inzichten met betrekking tot de regionalisering van de vennootschapsbelasting op 19 september 2007 tijdens de UNIZO-startreceptie als volgt: "Gelet op hun verschil in preferentie ten aanzien van de beleidskeuze tussen directe subsidies voor welbepaalde ondernemingen en belastingverminderingen voor alle winstgevende ondernemingen, zouden de gewesten zelf de fiscale druk moeten kunnen bepalen waaraan de ondernemingswinsten in hun gewest onderworpen zijn. Het voorbeeld van Ierland dat zijn belastingtarief verlaagde tot 12% en in een recordtijd één van de meest welvarende en innovatieve Europese regio's is geworden, werkt aanstekelijk. Een verlaagd vennootschapsbelastingtarief is een economische hefboom die, anders dan een directe subsidie, voor alle winstgevende ondernemingen een naar verhouding identiek effect heeft. De gewesten zouden van deze algemene incentive enkel gebruik kunnen maken indien de inkomsten die de federale overheid derft ingevolge de regionale tariefvermindering, worden aangerekend op de respectieve federale dotatie aan de gewesten. Zonder een dergelijke aanrekening is er immers sprake van verboden staatssteun. Deze imputatie betekent dat een gewest dat een korting op het federale vennootschapsbelastingtarief toestaat, zal moeten snoeien in zijn andere uitgaven, bijvoorbeeld in de directe subsidies die het toekent, om die korting te financieren. Administratief zou deze regionale tariefbevoegdheid geen bijkomende administratieve belasting betekenen voor de ondernemingen, wel voor de federale overheid. De aangifte in de vennootschapsbelasting zou niet wijzigen. Maar de belastbare grondslag zou door de belastingadministratie uitgesplitst moeten worden

over de gewesten volgens een bepaalde verdeelsleutel: de aldus uitgesplitste belastbare basis zou dan belast worden aan één, twee of drie regionale tarieven, naar gelang van het aantal gewesten waarin de betrokken onderneming actief is.”

Ook in de studie van professor Axel Haelterman, hoogleraar aan de KULeuven, die op verzoek van minister Dirk Van Mechelen werd uitgevoerd, en in de hoorzitting in het Vlaams Parlement op 19 november 2007, werden er reeds een aantal duidelijke elementen pro een ‘Vlaamse vennootschapsbelasting’ gegeven, maar de nota van professor Haelterman is, door de beperkende opdracht van de Vlaamse Regering, niet volledig. De complete overdracht van de bevoegdheden aan de deelgebieden werd immers niet onderzocht. In dat geval kunnen de gewesten volledig vrij de tarieven bepalen, zelf de belasting innen en beschikken over de volledige opbrengst ervan. Gecombineerd met een systeem van winstverdeling over de gewesten verdwijnt daarenboven de stimulans voor fiscale delokalisatie ten voordele van een ander gewest.

Bovendien stijgt het Vlaamse aandeel in de vennootschapsbelasting. Uit een schriftelijke vraag in de Kamer van Volksvertegenwoordigers blijkt dat van de in totaal 10,2 miljard euro opbrengst in de vennootschapsbelasting, Vlaanderen goed was voor 5,5 miljard euro, zijnde 54%, een stijging van bijna 2 procentpunten. ‘Vlaams geld in Vlaamse handen’ moet hierbij het uitgangspunt zijn. Een regionalisering is daarvoor de enige oplossing.

De totale overdracht van de ontvangsten van de vennootschapsbelasting, in 2006 goed voor ruim 12 miljard euro, zou zonder aanvullende maatregelen echter voor een tekort van 4% op de federale begroting zorgen. Daarom is het wenselijk dat de gewesten samen met de middelen een aantal economische bevoegdheden van de federale overheid overnemen. Aangezien ze eveneens de verantwoordelijkheid en de conjunctuurrisico’s overnemen, zullen de deelstaten verplicht zijn om waakzaam om te springen met de beschikbare middelen.

Eigen bevoegdheden in de bedrijfsfiscaliteit voor de gewesten zullen ervoor zorgen dat er eindelijk een oplossing wordt gevonden voor het probleem van de administratief logge en geldverslindende subsidie-systemen. Ook zal een Vlaamse vennootschapsbelasting Vlaanderen in staat stellen adequater te reageren op de Europese trend in de bedrijfsfiscaliteit, namelijk de reeds jarenlange daling van de nominale tarieven. De daling werd in 2004 bij de uitbreiding van de Europese Unie (EU) nog versterkt, aangezien de tarieven in de nieuwe lidstaten gemiddeld 10 procentpunt onder het niveau van de EU-15 lagen. Het voorstel van enkele oude lidstaten, zoals Frankrijk en Duitsland, om de tarieven te harmoniseren, kende echter weinig bijval. De Europese Commissie stelt nu als alternatief voor om de geconsolideerde belastbare basis te harmoniseren. Ze zal dus sowieso niet op federaal niveau blijven. Hierdoor worden de bedrijfswinsten in de gehele Unie op dezelfde wijze belast, en kunnen investeringsbeslissingen van bedrijven vergemakkelijkt worden. Om de fiscale concurrentie te blijven garanderen, mag Europa de fiscale autonomie van de lidstaten echter niet verder aantasten. Door de overdracht van fiscale bevoegdheden zal Vlaanderen zijn Europese concurrenten tegemoet kunnen treden met gelijke wapens.

Door een regionalisering zal Vlaanderen als (schuldenvrije) kmo-regio bij uitstek bijvoorbeeld kunnen kiezen voor een lager tarief in de vennootschapsbelasting¹ of voor meer en hogere kortingen voor bijvoorbeeld innovatie en onderzoek en ontwikkeling, terwijl Wallonië kan vasthouden aan gerichte stimuli zoals bijvoorbeeld de huidige subsidies. Elke regio moet dat voor zichzelf bepalen, met haar eigen socio-economische beleid in het achterhoofd. Boven-

¹ Voor Vlaanderen bijvoorbeeld is een lastenverlaging in de vennootschapsbelasting de beste oplossing. Subsidies zijn meestal eenmalige maatregelen en bereiken meestal niet het gewenste resultaat, aangezien ze vaak ‘remmend’ werken, en bovendien grote meerkosten vormen voor de overheid. Ze creëren geen extra arbeidsplaatsen en kennen een grote administratieve rompslomp.

dien worden de regio's op die manier financieel verantwoordelijk voor het door hen gevoerde beleid, en zullen ze te gepasten tijde daarvoor verantwoording moeten afleggen.

Voor eventuele Europese belemmeringen, waarnaar ook de minister-president verwijst, kan toch worden verwezen naar de studie van professor Axel Haelterman. Hij stelt in de studie dat “sinds het arrest van het Europees Hof van Justitie van begin 2007, de regionalisering van de vennootschapsbelasting niet meer als een steunmaatregel wordt beschouwd, op voorwaarde dat elk gewest dezelfde kansen krijgt.” Er zijn dus geen Europese bezwaren tegen een geregionaliseerde vennootschapsbelasting zolang elke deelstaat dezelfde kansen krijgt.

John VRANCKEN

Christian VEROUGSTRAETE

Herman DE REUSE

Frank CREYELMAN

Erik TACK

Felix STRACKX

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

– overwegende dat:

- 1° de vennootschapsbelasting voor een land of een regio het economische beleidsinstrument bij uitstek is;
- 2° Vlaanderen en Wallonië er twee verschillende economische visies op nahouden, en bijgevolg twee totaal verschillende economieën hebben;
- 3° elke regio financieel verantwoordelijk moet worden gesteld voor haar beleid;
- 4° er in Vlaanderen een oplossing gevonden zal kunnen worden voor het probleem van de administratief logge en geldverslindende subsidiesystemen;
- 5° Vlaanderen als economisch meest welvarende regio moet kunnen concurreren met de overige Europese lidstaten op het gebied van vennootschapsbelasting;
- 6° een schuldenvrij Vlaanderen een lagere vennootschapsbelasting meteen zou kunnen financieren zonder diep in de problemen te komen;
- 7° er in Vlaanderen een groot draagvlak is voor een regionalisering van de vennootschapsbelasting;
- 8° ook de minister-president van Vlaanderen voorstander is van een geregionaliseerde vennootschapsbelasting;
- 9° het aandeel van de Vlaamse bedrijven in de vennootschapsbelasting in 2006 gestegen is tot 54 percent van de totale opbrengst (5,5 miljard euro van een totale opbrengst van 10,2 miljard euro);
- 10° premier Guy Verhofstadt in zijn communautaire nota over de staatshervorming niet ver genoeg gaat wat de regionalisering van de vennootschapsbelasting betreft, en dat enkel

een volledige regionalisering Vlaanderen volledig ten goede kan komen;

- gelet op de resolutie van 3 maart 1999, goedgekeurd door het Vlaams Parlement, betreffende de uitbouw van de financiële en fiscale autonomie in de volgende staatshervorming, waarin geijverd wordt voor meer fiscale autonomie voor Vlaanderen en waarin reeds gepleit werd voor een gedeeltelijke regionalisering van de vennootschapsbelasting;
- gelet op de studie van professor Axel Haelterman, besteld door minister Dirk Van Mechelen;
- gelet op de hoorzitting met professor Haelterman naar aanleiding daarvan in het Vlaams Parlement op 19 november 2007, waarin veel elementen aanwezig waren die pleitten voor een regionalisering van de vennootschapsbelasting;
- vraagt de Vlaamse Regering:
 - 1° er bij de federale regering op aan te dringen, in het kader van het geplande Octopusoverleg over een volgende staatshervorming, om de volledige vennootschapsbelasting over te hevelen van het federale niveau naar het niveau van de deelstaten, alsook de inningsbevoegdheid ervan;
 - 2° erop toe te zien dat, bij een eventuele overheveling, er samenwerking en uitwisseling van informatie mogelijk wordt gemaakt tussen de verschillende gewesten inzake de inning.

John VRANCKEN

Christian VEROUGSTRAETE

Herman DE REUSE

Frank CREYELMAN

Erik TACK

Felix STRACKX